

1 באפריל 2017, ה' ניסן תשע"ז

אל: שרי ממשלת ישראל

הנדון: דיון בנושא פעילות מיכל האמוניה במפרץ חיפה

הובא לידיעתנו, כי ראש הממשלה מתכוון להעלות את נושא פעילות מערך האמוניה במפרץ חיפה לדיון בישיבת הממשלה הקרובה. לאור לוח הזמנים הקצר אנו מסכמים במכתב זה את הנקודות הקריטיות שאנו מבקשים להביא לידיעתכם.

1. הכמות הנוכחית שנתרה במיכל האמוניה כיום, על פי דיווחי חיפה כימיקלים בע"מ, היא לכל היותר 369 טון. **המצב הנוכחי של ייבוש כמעט מוחלט של המיכל הוא חסר תקדים בכל שנות קיומו, וחימום דפנותיו מציב רמה חדשה של סיכון, שהמיכל הגיע אליו בפעם הראשונה בהיסטוריה של 31 שנות חייו.** על פי בדיקת המיכל, שבוצעה בחודש פברואר 2015 בשיטות של פליטה אקוסטית, **קיימים במיכל פגמים חמורים**, בעיקר בחלק התחתון שלו.
  2. יש לזכור כי המיכל לא נבנה כמיכל תקני לאמוניה נזלית, וגם לא עבר מעולם בדיקה פנימית כמתחייב על פי התקנים העולמיים. צירוף כל הנתונים הללו, יוצר סיכון חסר תקדים לשלמותו של המיכל. בנוסף לסדקים הקיימים, שאין לאיש מושג על מידת חומרתם, גוף המיכל עבר לאחרונה מאמצים תרמיים ורובו כבר התחמם לטמפרטורות גבוהות. המילוי המחודש באמוניה נזלית יגרום למתחים תרמיים חמורים ולסכנות הנובעות מפריכות המתכת בנוסף לסידוק קורוזיית מאמצים וקורוזיה אחידה. על אלו יש להוסיף לחצים מכניים בצורת רעידות של הנוזל בעת המילוי והלמים מכניים מחזוריים על הדפנות. בנוסף, יגרום המילוי ללחצים הידרוסטטיים גוברים. **ריכוז כל המאמצים הללו באזור התחתון שבין הדופן לרצפת המיכל, שהוא מועד לפורענות, עלול להביא לקריסת המיכל ולהתבקעותו בדיוק באזור המוחלש.**
  3. ראוי להדגיש כי אין להתייחס לאירוע הזה כאל דליפה רגילה, אשר ניתן אולי לשלוט בה באמצעים המקובלים. על פי המתועד באסונות אחרים שקרו במקומות אחרים בעולם, **מיכל שמתבקע בתחתיתו מתנהג כפצצה ועלול לעוף באוויר מרחק של עשרות מטרים ולקחת אתו את חומות הבטון שאמורות להגן עליו.** האמוניה הנוזלית שבתוכו עלולה לעבור את הגדר ולהגיע בקלות אל מי הים, ולגרום לקטסטרופה שעליה התריע כבר הדו"ח הגנוז של רפא"ל מלפני 30 שנה. יש לזכור כי אם יגיעו לים 10,000 טונות של אמוניה נזלית, מה שסביר לאור העובדה שהסדקים שזוהו נמצאים בצד המערבי של המיכל, ישתחרר מיד ענן של 5,000 טונות של גז קטלני שעלול לכסות שטחים נרחבים של מאות קילומטרים רבועים. **אמוניה הוא גז רעיל מאד, ריכוזו באוויר בשיעור של חצי אחוז, גורם למוות תוך 5 דקות בקרב מבוגרים. ריכוזים נמוכים יותר עלולים לגרום למוות באוכלוסיות מועדות, כגון קשישים, ילדים והסובלים ממחלות לב-ריאה.**
  4. אירוע מסוג זה לא נכלל בתחזיות של המל"ל ופיקוד העורף, לא מכיוון שאיננו יכול להתרחש, אלא מכיוון שאותם גורמים הגבילו את הדיון למספר קטן מאד של תרחישים ובחרו שלא להתייחס לאירועים שאינם בתחום אחריותם המנהלית. להזכירכם, למרות שאירוע פריצת האוניה הוא חמור הרבה יותר מפריצת המיכל, רק לאחר שכתבנו והגשנו את הדו"ח שלנו לשלטונות, החלו להתייחס במל"ל ברצינות לאיום של אניית האמוניה על איזור חיפה וסביבתה.
  5. כמו כל תושבי מפרץ חיפה, גם אנו עוקבים בבעתה אחרי מסלול האנייה שנמצאת כבר בדרכה לארץ ועלולה להגיע בעיצומן של ההכנות לחג הפסח. אין ספק שגם אירגוני החבלה למיניהם עוקבים אחריה באמצעות התוכנה החינמית MarineTraffic. הסיכוי לפגיעה חבלנית באנייה הוא כעת גבוה מהרגיל, מכיוון שכל אירגוני החבלה באזור יודעים שזאת אולי ההזדמנות האחרונה שנתרה להם להוציא לפועל פיגוע המוני שעלול להביא למאות אלפי הרוגים באזור חיפה. ידוע כי בידי אירגונים אלה הנשק המתאים לביצוע הפיגוע והימים שנתרו עד להגעת האנייה מספקים להם את כל הזמן הדרוש להכין פיגוע אופטימלי מבחינת מזג האוויר, כווני הרוחות ועוצמתן. ככל הידוע לנו, בעלי האוניה נמצאים בקשרי מסחר הדוקים עם אירן.
- לסיכום, הגענו היום לנקודה קריטית מבחינת הצטברותם של גורמי סיכון, אשר רק אם אחד מהם יתרחש, האסון שייגרם עלול להיות הנורא ביותר מכל מה שידעה מדינת ישראל מאז הקמתה.** מדובר באירוע שיכול לגרום לעשרות אלפי הרוגים במקרה של קריסת מיכל האמוניה, ומאות אלפי הרוגים אם תתבקע האנייה. זוהי איננה גזירת שמיים, אלא מעשה ידי אדם. גרוע מכך, מדובר בהעמדת שיקולים עסקיים אל מול חיי אדם. **האמת לאמיתה היא שאין כל צורך משקי של מדינת ישראל במיליון מחדש של מיכל האמוניה!** בהתייחס לצרכים של חברת חיפה כימיקלים בע"מ, קיימות חלופות מעשיות, אשר יאפשרו לחברה להמשיך את פעילותה הרווחית ללא הפרעה בהעדרו של המכל ואניית האמוניה. בתי המשפט בכל הערכאות הבינו את משמעות הסיכונים ופסקו כי יש לרוקן מיד את המיכל ולמנוע את כניסתה של אניית האמוניה לתחומי מפרץ חיפה. **החלטה להתיר את כניסת האנייה ומילוי המיכל במצבו הנוכחי, מהווה הימור על חיייהם של מאות אלפי בני אדם וחוסר אחריות בממדים שאף ממשלה בישראל לא הגיעה אליו לפני כן.**

פרופ' יואל ששון, האגף העברית

פרופ' אשר טישלר, את"א והמכללה למנהל

פרופ' אהוד קינן, הטכניון

פרופ' אליק גרויסמן, הטכניון

פרופ' עמוס נוטע, הטכניון

פרופ' דן שכתמן, הטכניון

פרופ' יחידיה בנטור, הטכניון

פרופ' נעם אליעז, אוניברסיטת תל אביב

פרופ' אמנון שטנגר, הטכניון